

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Moravce a soudců Viktora Kuči a Mgr. Miroslavy Lanžhotské ve věci žalobce [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupeného JUDr. Zuzanou Kudynovou, advokátkou se sídlem Na Příkopech 64, 506 01 Jičín, proti žalované [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupené Mgr. Jakubem Drábkem, advokátem se sídlem Barrandova 1920/7a, 143 00 Praha 4, o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem, k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Okresního soudu v Jičíně ze dne 18. 10. 2016 č. j. 4C 23/99-1714, **t a k t o :**

- I. Soudkyně Okresního soudu v Jičíně JUDr. Drahomíra Šorfová není vyloučena z projednávání a rozhodnutí této věci.
- II. Rozsudek okresního soudu se ve výroku označeném VI. **m ě n í** tak, že Česká republika nemá ve vztahu k žalobci právo na náhradu nákladů řízení.

III. Rozsudek okresního soudu se ve výroku označeném VII. **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna nahradit České republice na účet Okresního soudu v Jičíně náklady řízení v částce 59.584 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Rozsudek okresního soudu se ve výroku označeném V. **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení v částce 293.410 Kč k rukám jeho zástupkyně do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

V. Jinak se rozsudek okresního soudu **p o t v r z u j e**.

VI. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady odvolacího řízení v částce 25.492 Kč k rukám jeho zástupkyně do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud (dále jen „soud prvního stupně“) shora označeným rozsudkem zrušil spoluvlastnictví účastníků k pozemkům St. [] – zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je rozestavěná stavba, dále k pozemku St. [] – zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba č. e. [] – rodinná rekreace, a k pozemkům parc. č. [] – zahrada, [] – zahrada a [] – ostatní plocha, to vše zapsané v katastru nemovitostí pro katastrální území [] a obec [] na listu vlastnictví č. [] u Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrálního pracoviště [] (výrok I). Soud prvního stupně přikázal pozemky St. [], jehož součástí je rozestavěná stavba, parc. č. [] a [], o výměře 739 m² s hranicemi upravenými geometrickým plánem pro změnu hranice pozemků č. [] ze dne 6. 10. 2015, který tvoří nedílnou součást rozsudku, do vlastnictví žalobce (výrok II). Pozemky St. [] jehož součástí je stavba č. e. [] a parc. č. [], o výměře 1173 m² s hranicemi upravenými zmíněným geometrickým plánem, přikázal do vlastnictví žalované (výrok III). Žalobce uznal povinným zaplatit žalované vypořádací podíl v částce 2.400 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IV). Ve spojitosti s výsledkem sporu zavázal žalovanou k náhradě nákladů ve prospěch žalobce v částce 287.410 Kč (výrok V). V neposlední řadě uložil oběma účastníkům, aby nahradili státu jím zálohované náklady řízení, a to žalobci ve výši 29.292 Kč a žalované ve výši 30.292 Kč (výroky VI a VII).

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že účastníci jsou rovnodílnými spoluvlastníky pozemku St. [], jehož součástí je rozestavěná stavba, pozemku St. [], jehož součástí je stavba č. e. [] a dále pozemků parc. č. [], [] a [] (ten byl dříve veden pod parc. č. []). Žalobce a jeho bratr [] uzavřeli dne 19. 5. 1981 kupní smlouvu s [] kterou nabyli do podílového spoluvlastnictví nedokončenou demolici domku č. p. [] na tehdejší stavební parcele č. [] tuto stavební parcelu a nedokončenou stavbu chaty situovanou na tehdejším pozemku parc. č. [] spolu s tímto pozemkem, vše v katastrálním

území [REDAKCE], za cenu 36.180 Kč. Kupní smlouva byla registrována Státním notářstvím v [REDAKCE] dne 27. 5. 1981 pod č. j. RI 296/81. Okresní národní výbor v [REDAKCE] svým rozhodnutím ze dne 23. 5. 1984 povolil trvalé užívání stavby – rekreační chaty na tehdejší pozemku parc. č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE]. Kolaudační rozhodnutí znělo na žalobce a jeho bratra [REDAKCE]. Místní národní výbor ve [REDAKCE] vydal dne 10. 8. 1988 stavební povolení na stavbu garáže a hospodářských místností na základech bývalého rodinného domku č. p. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE]. Žalobcův bratr [REDAKCE] kupní smlouvou ze dne 26. 10. 1994 prodal svůj spoluvlastnický podíl na předmětných nemovitých věcech, včetně rozestavěné stavby garáže a hospodářských místností, své manželce [REDAKCE] za cenu 370.000 Kč; právní účinky vkladu vlastnického práva nastaly ke dni 27. 10. 1994. Geometrickým plánem č. 113-145/94 došlo k rozdělení pozemku parc. č. [REDAKCE] na pozemky parc. č. [REDAKCE] o výměře 1135 m², [REDAKCE] o výměře 777 m² a St. [REDAKCE] o výměře 63 m². Pozemek St. [REDAKCE] byl rozdělen na pozemek St. [REDAKCE] o výměře 328 m² a St. [REDAKCE] o výměře 64 m²; uvedený geometrický plán tvořil součást kupní smlouvy ze dne 26. 10. 1994. Obecní úřad [REDAKCE] rozhodnutím ze dne 11. 1. 2010 na žádost tehdejší spoluvlastnice předmětných nemovitých věcí přidělil rekreační chatě na pozemku St. [REDAKCE] číslo evidenční [REDAKCE]. Spoluvlastnický podíl k předmětným nemovitým věcem získala od [REDAKCE] nynější žalovaná na základě darovací smlouvy ze dne 28. 7. 2010; právní účinky vkladu vlastnického práva nastaly ke dni 30. 7. 2010.

Soudní při o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k předmětným nemovitým věcem předcházel spor o úpravu jejich užívání účastníky (viz rozsudky soudu prvního stupně ze dne 15. 10. 1997 č. j. 5C 371/93-223 a rozsudek ze dne 27. 11. 2002 č. j. 5C 371/93-417). Ostatně v řízení vedeném pod sp. zn. 5C 371/93 podal žalobce vzájemnou žalobu o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví, která byla usnesením č. j. 5C 371/93-290 vyloučena k samostatnému projednání.

V rekreační chatě č. e. [REDAKCE] se v minulosti vyskytovala ložiska nákazy dřevokazným druhem houby, plísněmi a dřevokazným hmyzem lokalizovaná v menších plochách. Na severní stěně chaty se nacházela ložiska dřevokazné houby outkovky řadové, aniž by byla napadena nosná konstrukce. V severovýchodním nároží byly zjištěny plísně penicillium a trichoderma bez narušení dřevní hmoty, na terase na jihozápadě byla napadena konstrukce jižní obvodové stěny pod vnitřním obložením dřevokazným hmyzem čeledi tesaříkovitých, konstrukce krovu byla bez nálezu (viz mykologický posudek z roku 1998). Zpracovatel posudku navrhl způsob sanace jako předpoklad nešíření nákazy a trvalé ochrany. Z aktualizovaného posudku ze dne 5. 12. 2006 vyšlo najevo, že průzkumem přístupných částí konstrukce a namátkovými sondami odhalených zabudovaných částí prvků byla zjištěna ložiska napadení a narušení vnějšího obložení severní obvodové stěny nad podezdívkou dřevokaznou houbou outkovkou řadovou. U větrací mřížky spízní skříně bylo nalezeno aktivní ložisko nákazy. V horní části bylo patrné narušení obložení severní obvodové stěny v exteriéru dřevokazným hmyzem čeledi červotočovití. Na verandě při jižní obvodové stěně nad oknem nasvědčovaly v pavučinách zachycené jemné piliny pokračující aktivní činnosti dřevokazného hmyzu čeledi tesaříkovitých. Podlahová konstrukce v obytné místnosti i přilehlé vnitřní obložení při severní obvodové stěně byly shledány bez nálezu, totéž platilo o přístupných dřevěných prvcích krovu, podkroví a bednění střechy. Žalovanou přivolaný znalec z oboru chemie, specializace hubení škůdců, provedl dne 29. 9. 2015 vizuální průzkum biotického napadení rekreační chaty č. e. [REDAKCE] při němž dohledal požitky dřevokazného hmyzu,

za jehož původce označil dřevokazného brouka tesaříka krovového. Zpracovatel přijal závěr, že lze předpokládat napadení dřeva v nosných konstrukcích; přítomnost dřevokazných hub nezjistil. Bývalí spoluvlastníci – [REDAKCE] a jeho choť [REDAKCE] – v průběhu řízení zajistili provádění navržených sanačních opatření a jejich činnost byla úspěšná. Žádný ze soudem ustanovených znalců nezjistil výskyt škůdců s tvrzeným vlivem na konstrukční prvky rekreační chaty, byť se na tuto skutečnost s ohledem na procesní obranu žalované strany soustředili.

Vodohospodářská obchodní společnost a. s. se sídlem v [REDAKCE] ve svém odmítavém stanovisku ke zřízení vodovodní přípojky k rekreační chatě č. e. [REDAKCE] ze dne 17. 9. 2010 nespécifikovala důvody svého postoje. Jmenovaná obchodní společnost přitom mylně předpokládala, že odběr vody je realizován ke stavbě garáže na pozemku St. [REDAKCE], aniž by věděla o faktickém napojení rekreační chaty č. e. [REDAKCE] na vodovodní řad. Ve své interní evidenci dokonce měla zanesený údaj, že vodu dodává do rodinného domku č. p. [REDAKCE], který však již mnoho let fakticky neexistuje. Není zde žádné právní normy, která by zakazovala zřízení vodovodní přípojky delší než 50 m od vodovodního řadu. Provozovatel vodovodu je povinen napojit nemovitost na vodu, pokud to kapacitní a technické požadavky nevyklučují. Pro případ, že by věcně a místně příslušný vodoprávní úřad zřízení vodovodní přípojky nepovolil, bylo by lze na pozemku č. [REDAKCE] zřídit vrtanou studnu, která by nemovitost zhodnotila (viz výslech znalce Ing. Martina Nykla při ústním jednání před soudem prvního stupně dne 20. 9. 2010).

K jižní straně předmětných nemovitých věcí přiléhá veřejně přístupná účelová komunikace parc. č. [REDAKCE].

Obvyklá cena souboru nemovitých věcí, které soud prvního stupně přikázal do výlučného vlastnictví žalobce, činí 682.400 Kč, zatímco obvyklá cena souboru nemovitých věcí přikázaných do vlastnictví žalované, s přihlédnutím k nákladům na potřebná opatření ve spojitosti s rozdělením předmětu spoluvlastnictví ve výši 81.000 Kč (4.500 Kč na odstranění plotu, 5.940 Kč na zřízení vjezdu a jeho zpevnění, 10.000 Kč na vjezdová vrata, 39.000 Kč na zřízení vodovodní přípojky, 7.500 Kč na projektovou dokumentaci k vybudování elektropřípojky, daň z přidané hodnoty 14.057 Kč), činí 677.600 Kč. Rozdíl v obvyklé ceně oněch dvou funkčních celků činí 2.400 Kč ve prospěch žalobce.

Soud prvního stupně se na základě takto zjištěného skutkového stavu věci řídil při rozhodování o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem (dále jen „o. z.“), protože meritorní rozhodnutí má konstitutivní povahu (§ 3028 odst. 2 o. z.).

Soud prvního stupně přistoupil ke zrušení spoluvlastnictví s argumentem, že nikdo nemůže být nucen ve spoluvlastnictví setrvat (§ 1140 odst. 1 o. z.). Žalovaná sice navrhla zamítnutí žaloby na zrušení spoluvlastnictví s odůvodněním, že předmětné nemovité věci nelze reálně rozdělit, nicméně soud není ve sporu o zrušení vypořádání spoluvlastnictví vázán návrhy účastníků (§ 153 odst. 2 o. s. ř.), a navíc tu soud nezvolil jako jeden z možných způsobů vypořádání spoluvlastnictví reálné rozdělení předmětných nemovitostí, nýbrž rozdělení předmětu spoluvlastnictví (srov. stanovisko bývalého Nejvyššího soudu ČR sp. zn. Cpj 37/88, publikované jako R 1/1989 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 12. 2005 sp. zn. 22Cdo 2631/2005). Soud prvního stupně se řídil závazným pořadím, v němž mohou být jednotlivé způsoby vypořádání použity (srov.

rozsudek bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 14. 3. 1980 sp. zn. 3 Cz 29/79, otištěný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 37/1982).

Soud prvního stupně se nejprve zabíral existencí spoluvlastnického vztahu účastníků i k rozestavěné stavbě garáže a hospodářských místností na pozemku St. [redacted]. Uzavřel, že za situace, kdy žalobce a bývalý spoluvlastník – žalobcův bratr [redacted] – se nijak nedohodli na výhradním vlastnictví žalobce k budované stavbě a kdy se [redacted], byť v menším rozsahu než žalobce, finančně, organizačně a vlastní prací spolupodílel na budování stavby, patřila předmětná stavba podle tehdejší právní úpravy do jejich podílového spoluvlastnictví (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 11. 2002 sp. zn. 22 Cdo 1174/2001).

Soud prvního stupně přistoupil k rozdělení předmětu spoluvlastnictví s vědomím dlouhotrvajících a zbytných nesvárů mezi účastníky, jejich právními předchůdci a jimi blízkými osobami. Vzal v úvahu skutečnost, že každý z účastníků preferuje užívání stavebního pozemku, jehož součástí je rozestavěná stavba garáže a hospodářských místností (žalobce) či rekreační chata (žalovaná). Vzhledem k tomu, že při hranici veřejně přístupné účelové komunikace (parc. č. [redacted]) a pozemku parc. č. [redacted] je umístěna rozvodná skříň, z níž vede podzemní přípojka elektřiny jak do rekreační chaty č. e. [redacted], tak k rozestavěné stavbě na pozemku č. [redacted], také proto, že výškový rozdíl mezi pozemkem č. [redacted] a č. [redacted] západně od rozvodné skříně je příznivější pro případnou přepravu motorovým vozidlem na pozemek č. [redacted], soud prvního stupně na základě geometrického plánu změnil stávající hranice pozemků č. [redacted] a č. [redacted] tak, aby z pozemku č. [redacted] byla oddělena jeho část na jižní straně (od rozvodné skříně směrem na západ až ke stávající hranici pozemků [redacted] a [redacted]) tak, aby v této části byla zahrnuta i přípojka elektřiny zbudovaná k rekreační chatě č. e. [redacted]. Tato oddělená část pak bude kompenzována oddělením části pozemku č. [redacted] podle hranice pozemků č. [redacted] a [redacted] směrem na sever. Přístup k oběma nově vytvořeným funkčním celkům je zajištěn po zmíněné účelové komunikaci. Skutečnost, že nemovité věci přikázány žalobci mají lepší přístup, resp. i vjezd, a že rekreační chata č. e. [redacted] postrádá přípojku vody na vlastních pozemcích, zohlednil soud prvního stupně v obvyklé ceně nemovitostí. To, zda žalovaná nechá vybudovat ke svým nemovitým věcem skutečně nový vjezd a zda si zřídí vodovodní přípojku, či zda bude hledat jiné řešení, záleží jen na ní samotné. Nastíněný diskomfort se promítl do stanovení obvyklé ceny nemovitostí. Skutečnost, že nově oddělený celek nemovitostí bude možno užívat s určitým omezením oproti předchozímu stavu, proto není právně významná.

Soud prvního stupně rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky s důrazem na poměr úspěchu a neúspěchu (§ 142 odst. 1 o. s. ř.). Žalobce sice usiloval o vyloučení rozestavěné stavby garáže a hospodářských místností ze spoluvlastnictví, nicméně pro případ, že by soud tento jeho návrh neakceptoval, domáhal se vypořádání spoluvlastnictví v podobě, jakou nakonec vymezil soud prvního stupně. Soud prvního stupně rovněž přihlédl k závažnému obstrukčnímu chování žalované strany ve formě zneužívání procesních práv, jímž žalovaná strana po mnoho let ztěžovala průběh řízení a bránila věcnému řešení sporu.

Soud prvního stupně při rozhodování o náhradě nákladů řízení ve prospěch státu již nezohlednil princip odpovědnosti toho kterého účastníka za výsledek řízení a zálohované náklady (znalečné) rozdělil mezi účastníky rovným dílem (§ 148 odst. 1 o. s. ř.).

Proti rozsudku se odvolali žalobce i žalovaná.

Žalobce brojil svým odvoláním výhradně vůči výroku o náhradě nákladů řízení ve prospěch státu. Přednesl, že ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. a § 148 odst. 1 o. s. ř. nelze stavět do protikladu. I při aplikaci ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř. je třeba ve sporném řízení zohlednit zásadu odpovědnosti účastníků za výsledek řízení. Jestliže žalobce ve sporu zvítězil, měla by náhradová povinnost ve vztahu ke státu stíhat žalovanou, a nikoli jeho. Navrhl, aby rozsudek byl v odvoláním dotčené části změněn tak, že veškeré náklady řízení ve vztahu ke státu ponese žalovaná.

Žalovaná cílila své odvolání proti výrokům rozsudku o věci samé, ať již se jednalo o zrušení spoluvlastnictví či o jeho vypořádání, a proti závislým nákladovým výrokům. Žalovaná zpochybnila skutkové zjištění soudu prvního stupně stran dohody původních spoluvlastníků (žalobce a jeho bratra [REDAKCE]), že budovanou stavbu garáže a hospodářských místností bude užívat žalobce, zatímco jeho bratr se uchopí užívání rekreační chaty č. e. [REDAKCE]. Namítala, že odůvodnění napadeného rozsudku v tomto směru nevyhovuje kritériím předjímaným v ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. Podotkla, že znalecký posudek soudem ustanoveného znaleckého ústavu (Česká znalecká, a. s. se sídlem v Hradci Králové) nevzal v potaz výskyt dřevokazných škůdců v rekreační chatě č. e. [REDAKCE]. Dovolávala se aktualizovaného mykologického posudku ze dne 23. 3. 2017, který vypracoval znalec Ing. Ivan Kučera. Žalovaná se zaměřila i na stanovení obvyklé ceny všech nemovitých věcí jako celku i dvou vytvořených souborů nemovitých věcí. Uvedla, že v tomto směru podala na jmenovaný znalecký ústav trestní oznámení. Kdyby zůstalo zachováno rozdělení nemovitých věcí v intencích napadeného rozsudku, rekreační chata by nemohla sloužit svému účelu, protože by zůstala bez vstupu a elektřiny. Ustanovení § 1144 odst. 1 o. z. přitom zakazuje rozdělení věci, pokud by se tím podstatně snížila její hodnota. Argument a contrario dovoluje přijmout závěr, že rozdělení věci je třeba provést vždy, je-li to „dobře možné“. Je třeba, aby rozdělení bylo nejen fakticky možné a technicky proveditelné, ale také, aby bylo opodstatněno s ohledem na využití věci (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2015 sp. zn. 22Cdo 3105/2014). Ze zřetele nelze pustit ani hledisko výše nákladů spojených s reálným rozdělením společné věci, protože kdyby rozdělení věci nebylo proveditelné bez nákladných stavebních úprav, jednalo by se z tohoto hlediska o věc reálně nedělitelnou (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 8. 2005 sp. zn. 22Cdo 92/2005). I pro případ, že by se nejednalo o masivní náklady, nelze vynechat stanovisko dotčeného spoluvlastníka. Soud prvního stupně se ovšem nezajímal, zda účastníci, resp. žalovaná, jsou ochotni hradit náklady na rozdělení věci (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 1988 sp. zn. 3Cz 18/88). Žalovaná dále poznamenala, že zatímco rozestavěná stavba garáže a hospodářských místností má zajištěn vjezd po vlastním zpevněném pozemku, rekreační chata by zůstala zcela bez přístupu a mimo jiné by byl znemožněn např. odvoz fekálií a dovoz pevných paliv. Rovněž nelze předjímat rozhodnutí příslušného stavebního úřadu o povolení vybudování přístupu k rekreační chatě č. e. [REDAKCE]. Soud prvního stupně se také nezaobíral budoucím využitím rozestavěné stavby garáže a hospodářských místností. Kdyby zůstal zachován původní účel stavby, nemusel by žalobce již vkládat do stavby takřka žádné finanční prostředky. Žalovaná se nijak kategoricky nedomáhala prikázání vlastnictví k rekreační chatě. Předestřela pouze podmínky, za jakých by byla ochotna v zájmu ukončení sporu rekreační chatu převzít. Žalovaná se v neposlední řadě neztotožnila ani s rozhodnutím soudu prvního stupně o náhradě nákladů řízení mezi účastníky s tím, že na žalobce nelze hledět jako na ve věci úspěšného

účastníka. Žádala, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná rovněž opakovaně vznesla námitku podjatosti soudkyně soudu prvního stupně JUDr. Drahomíry Šorfové. Jednalo se o obsahově shodnou námitku, kterou žalovaná předestřela ve svém podání ze dne 17. 8. 2015 a o které rozhodl Krajský soud v Hradci Králové ve svém usnesení ze dne 10. 9. 2015 sp. zn. 1Nc 839/2015-1563, a to tak, že dotčená soudkyně není vyloučena z projednávání a rozhodování věci.

Krajský soud jako soud odvolací (dále jen „odvolací soud“) poté, co se ujistil, že odvolání podaly oprávněné osoby a včas a že odvolání byla přípustná a obsahovala všechny zákonem předepsané náležitosti (§ 42 odst. 4, § 201, § 204 odst. 1, § 205 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal rozsudek v zákonem stanovených mezích (§ 151 odst. 1, § 212 písm. a/ a c/ o. s. ř.) a dospěl k závěru, že zatímco žalobcovo odvolání je opodstatněné, odvolání žalované již nikoli.

Odvolací soud na rozdíl od strany žalované má za to, že odůvodnění napadeného rozsudku v části týkající se rozhodování o věci samé zcela splňuje hlediska předvídaná v ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. Soud prvního stupně vyhotovil odůvodnění rozsudku naprosto precizně, instruktivně a přesvědčivě. Ve shodě s § 157 odst. 2 o. s. ř. uvedl, čeho se žalobce domáhal a jak na uplatněný nárok reagovala žalovaná strana, které skutečnosti má prokázány a které nikoli, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil (§ 132 o. s. ř.), jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce. Soud prvního stupně přistoupil k vypracování rozsudku poctivě, odpovědně a s odbornou erudicí.

Soud prvního stupně ve shodě s ustanovením § 1140 odst. 1 o. z. spoluvlastnictví účastníků k předmětným nemovitým věcem zrušil. Odvolací soud stejně jako soud prvního stupně nenalezl rozumné a obhajitelné důvody pro další trvání spoluvlastnictví, a to zvláště za situace, kdy obě procesní strany považují další existenci spoluvlastnictví za stěžejní snesitelnou a smysluplnou.

Soud prvního stupně se při rozhodování o případném vyloučení rozestavěné stavby garáže a hospodářských místností na pozemku St. [REDAKCE] plně řídil ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu. S jeho závěrem, že nedohodli-li se původní spoluvlastníci o vyčlenění předmětné stavby z podílového spoluvlastnictví do výlučného vlastnictví žalobce, a jestliže se původní spoluvlastník (žalobcův bratr [REDAKCE]) spolupodílel na realizaci stavby organizačně, finančně i vlastní prací, patří rozestavěná stavba do podílového spoluvlastnictví. Hledisko poměru finanční účasti toho kterého podílového spoluvlastníka je přitom bez právního významu.

Soud prvního stupně si byl správně vědom, že co do způsobu vypořádání spoluvlastnictví není vázán návrhy účastníků, nýbrž zákonnou posloupností (§ 1143 a násl. o. z.). Soud prvního stupně přehledně vysvětlil rozdíl mezi pojmy „rozdělení předmětu spoluvlastnictví“ a „reálným rozdělením nemovitostí“, a to s odkazem na ustálenou judikaturu dovolacího soudu. Soud prvního stupně byl očividně veden snahou o účelné, spravedlivé a schůdné uspořádání právních poměrů účastníků po zrušení jejich spoluvlastnictví. Soud prvního stupně zvolil takové řešení, které reflektovalo dlouhodobě zachovávaný faktický stav

v užívání stavebních pozemků a na nich stojících staveb. Z důvodů, které opět ve shodě s § 157 odst. 2 o. s. ř. srozumitelně vyložil v odůvodnění rozsudku, přikročil k nepatrně změně hranice mezi zahradami. Naznačená změna hranice vyšla vstříc budoucím případným stavebním a jiným úpravám ve prospěch plnohodnotného užívání souboru nemovitých věcí ve vlastnictví žalované. Diskomfort, který takto žalované vznikne, soud prvního stupně kompenzoval zohledněním takto vzniklých nákladů a tím i zvýšením vypořádacího podílu. Zbývá dodat, že volný přístup k nemovitým věcem z veřejně přístupné účelové komunikace parc. č. ■■■ zůstane zachován oběma stranám i po zrušení a vypořádání spoluvlastnictví.

Způsob vypořádání spoluvlastnictví soudem prvního stupně lze akceptovat i proto, že jeho efektem je takřka nulový vypořádací podíl, sekundární náklady v přijatelné míře a detoxikace dlouholetých pŮtek účastníků pramenících právě z existence spoluvlastnictví.

Soud prvního stupně se rovněž bezesbýtku vypořádal s procesní obranou žalované ohledně tvrzeného napadení rekreační chaty č. e. ■ dřevokaznými houbami a škůdci. Žalovaná předložila v rámci odvolacího řízení listinu s datem 23. 3. 2017, jejímž autorem je znalec z oboru chemie, specializace hubení škůdců, Ing. Ivan Kučera a která nese označení „Posouzení biotického napadení v domě ■■■ č. e. ■“. V oné listině však absentují zákonem požadované náležitosti v podobě nálezu obsahujícího popis zkoumané materie a souhrn skutečností, k nimž znalec přihlížel, a dále posudku v užším smyslu představovaného výčtem otázek položených znalci a odpověďmi na ně. Listina rovněž postrádala doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku (§ 127a, § 13 odst. 2 až 6 prováděcí vyhlášky č. 37/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Listina se navíc stejně jako její předchůdkyně ze dne 13. 10. 2015 nese vryze obecné rovině a operuje toliko s předpoklady.

Odvolací soud se zřetelem na shora uvedené závěry napadený rozsudek ve výrocích o věci samé jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

Soud prvního stupně nepochybil ani při rozhodování o náhradě nákladů řízení mezi účastníky. Žádné ustanovení hmotného ani procesního práva v řízení o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví nebrání účastníku, aby v průběhu řízení změnil navržený způsob vypořádání. Soud v tomto řízení není vázán návrhem účastníků, neboť z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahů mezi účastníky (§ 153 odst. 2 o. s. ř.). Proto také změna navrženého způsobu vypořádání v průběhu řízení nepředstavuje změnu žaloby, o níž by bylo nutno rozhodnout postupem podle § 95 o. s. ř., ale jedná se toliko o vyjádření procesního stanoviska účastníka řízení.

Při rozhodování o náhradě nákladů řízení ve sporech o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví je rozhodný procesní úspěch v řízení. Jestliže soud žalobě vyhověl a vypořádal spoluvlastnictví způsobem, který žalobce navrhoval, je namístě postup podle § 142 odst. 1 o. s. ř. Charakter řízení jakožto iudicium duplex, pluralita možných způsobů vypořádání i mnohost spoluvlastníků z podstaty věci vytváří prostor ke změnám původně navrhovaného způsobu vypořádání v závislosti na tom, jak se posuzovaná věc vyvíjí a na co jsou jednotliví spoluvlastníci ochotni přistoupit. To odůvodňuje, aby na rozhodování o náhradě nákladů řízení nebylo výhradně nahlíženo prizmatem procesního úspěchu ve věci, ale aby byly vzaty do úvahy konkrétní okolnosti probíhajícího řízení (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2015 sp. zn. 22Cdo 4600/2015).

Vezmeme-li navíc v úvahu, že procesní návrhy žalobce byly v průběhu řízení víceméně neměnné a že žalobce pro případ, že se neprosadí se svojí konstrukcí o výlučném vlastnictví rozestavěné stavby garáže a hospodářských místností na pozemku St. ■■■■■, navrhl způsob vypořádání zrušeného spoluvlastnictví v podobě blížíící se napadenému rozsudku, lze ho považovat za toho účastníka, který ve sporu uspěl a kterému náleží právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů (§ 137, § 142 odst. 1 o. s. ř.). Odvolací soud by byl býval rozsudek ve výroku o náhradě nákladů řízení mezi účastníky potvrdil, nebýt korekce v rozsahu 6.000 Kč ve prospěch žalobce v důsledku změny rozsudku ve výroku o náhradě nákladů řízení vynaložených státem (viz níže). Odvolací soud přiznal žalobci na náhradu nákladů dalších 6.000 Kč jakožto složenou zálohu na znalecký posudek, pročež náklady na straně žalobce stouply na 293.410 Kč.

Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř. neumožňuje ve sporném řízení při rozhodování o náhradě nákladů státu uplatnit zásadu odpovědnosti za výsledek řízení. Odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně dovodil, že i zde platí nastíněná zásada, což znamená, že ve věci úspěšný žalobce nemůže být ve vztahu ke státu zatížen břemenem náhrady nákladů (§ 142 odst. 1, § 148 odst. 1 o. s. ř.). Ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř. výslovně váže rozhodování soudu o náhradě nákladů na výsledek řízení. Stát má právo na náhradu nákladů řízení proti tomu z účastníků, který podle výsledku řízení má náhradovou povinnost k druhému účastníkovi. Vzhledem k tomu, že u žalované nebyly předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (§ 138 odst. 1 o. s. ř.), odvolací soud změnil rozsudek ve výrocích označených VI a VII tak, že žalovanou zavázal k plné náhradě nákladů řízení ve prospěch státu v částce 59.584 Kč (§ 220 odst. 1 o. s. ř.).

Vzhledem k tomu, že žalobce se jednak ubránil odvolání žalované, a jednak se prosadil se svým odvoláním proti nákladovému výroku rozsudku, vznikl mu nárok na náhradu nákladů této fáze řízení (§ 137, § 142 odst. 1, § 151 odst. 1, § 224 odst. 1 o. s. ř.). Jednalo se o odměnu jeho advokátky za poskytnutí placené právní služby za dva úkony (vyjádření k odvolání, účast na jednání před odvolacím soudem) po 11.020 Kč, za jeden úkon právní služby v poloviční sazbě 1.150 Kč (sepis odvolání), tři paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč, náhradu za promeškaný čas 800 Kč a o náhradu cestovních výdajů při použití osobního vozu na trase Jičín – Hradec Králové a zpět v částce 602 Kč, tj. úhrnem o 25.492 Kč (§ 1 odst. 2, § 2 odst. 1, § 6 odst. 1, § 7 bod 6, § 11 odst. 1 písm. d/ a g/ a odst. 2 písm. c/, § 13 odst. 1, 3 a 4, § 14 odst. 1 a 3 advokátního tarifu, § 157 zák. práce).

Odvolací soud jakožto soud nadřízený soudu prvního stupně v neposlední řadě rozhodl i o námitce podjatosti dotčené soudkyně JUDr. Drahomíry Šorfové ze strany žalované. Žalovaná v průběhu odvolacího řízení zopakovala své námitky vůči osobě dotčené soudkyně, vtělené do podání ze dne 13. 8. 2015 ve znění podání ze dne 17. 8. 2015 a 2. 9. 2015. Odvolací soud v zájmu úplnosti o námitce podjatosti dotčené soudkyně znovu rozhodl negativně s tím, že jeho argumenty se ztotožňují se shora označeným usnesením ze dne 10. 9. 2015 č. j. 1Nc 839/2015-1563.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku není přípustné odvolání.

Dovolání je přípustné tehdy, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Jičíně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Hradci Králové dne 29. června 2017

JUDr. Pavel Moravec v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

